

2025-11-12 Nr. NV-2571

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-25-1341(2) TAIS 25-15044(3)	DĖL IŠMOKŲ VAIKAMS ĮSTATYMO NR. I-621 9 ¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-711		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2025-11-06	<i>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija</i>	☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2025-11-11	☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narė Aušrinė Norkienė siūlo išplėsti šeimų, kurios gali gauti vaiko priežiūros kompensacinę išmoką, ratą ir numatyti, kad vaiko priežiūros kompensacinė išmoka būtų skiriama ir tuo atveju, kai vienas iš kartu gyvenančių vaiko tėvų (globėjų) dirba ar verčiasi savarankiška veikla, o kitas mokosi pagal nuolatinės formos studijų ar profesinio mokymo programą.

Šiuo metu vaiko priežiūros kompensacinė išmoka¹ skiriama tik tuo atveju, jei abu vaiko tėvai (globėjai, įtėviai), gyvenantys kartu, dirba arba verčiasi savarankiška veikla. Tačiau išmoka neskiriama šeimoms, kuriose vienas iš tėvų dirba, o kitas mokosi pagal nuolatinės formos aukštųjų studijų ar profesinio mokymo programas. Seimo narės nuomone, tai sukuria nelygybę, nes studijuojantys tėvai taip pat patiria tokias pačias vaiko priežiūros išlaidas, todėl jiems sudaromos sąlygos gauti išmoką turėtų būti tokios pat kaip dirbančioms šeimoms.

2025 m. I-III ketv. vaiko priežiūros kompensacinę išmoką gavo 1313 asmenų, joms išmokėti skirta 2,4 mln. Eur.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės išvados projekte siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projekto tikslui – išplėsti šeimų, kurios gali gauti vaiko priežiūros kompensacinę išmoką, ratą, tačiau pasiūlyti Seimui Įstatymo projektą tobulinti:

- Pagal Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodytą siekį užtikrinti didesnę socialinę teisingumą, numatant išmokos prieinamumą toms šeimoms, kuriose vienas iš tėvų (t.y. *ne abu*) studijuoja ar mokosi, o kitas dirba, pakoreguoti Įstatymo projekto nuostatų formuluotę aiškiai numatant, kad išmoka būtų skiriama ir mokama tais atvejais, kai vienas iš tėvų dirba, o kitas mokosi ar studijuoja.
- Patikslinti, kad išmoka būtų skiriama, jei vienas iš tėvų mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programą (t.y. *nebūtų skiriama, kai studijuojama pagal neformaliojo profesinio mokymo programą*) ar studijuoja aukštojoje mokykloje pagal nuolatinės studijų formos programą. Taip pat papildyti, įtraukiant besimokančius pagal bendrojo ugdymo programą ar formaliojo profesinio mokymo programą kartu su bendrojo ugdymo programa bei studijuojančius doktorantūroje ar rezidentūroje.
- Nustatyti, kad išmoką turi teisę gauti ir mokymo įstaigos suteiktų akademinių atostogų dėl svarbių priežasčių (*ligos ar nėštumo, gimdymo ar atostogų vaikui prižiūrėti, jei kreipiamasi už kitą vaiką, negu suteiktos akademinės atostogos vaikui prižiūrėti, arba atlikti privalomąją pradinę karo tarnybą*) laikotarpiu.
- Nustatyti, kad įstatymas įsigalioja 2026-06-01 (*nes jį priėmus reikės priimti įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus*).
- Papildyti pereinamosiomis nuostatomis dėl teisės normų taikymo po įstatymo įsigaliojimo ir kt.

¹ Vaiko priežiūros kompensacinė išmoka – 5,2 bazinės socialinės išmokos dydžio per mėnesį (364 Eur, kai BSI 70 Eur) – skiriama ir mokama vienam iš vaiką auginančių tėvų (ar turimam vieninteliam iš tėvų) (įtėviui) ar globėjui, kai vaiko globa nustatyta šeimoje, už kiekvieną vaiką, kuris nėra ugdomas pagal ikimokyklinio ugdymo programą valstybinėse ar savivaldybių, ar nevalstybinėse įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ugdymo programas, ir pagal vaiko priežiūros sutartį su vaiko tėvu (įtėviu) ar globėju už atlyginimą yra prižiūrimas fizinio asmens, vykdančio vaikų dienos priežiūrą pagal individualios veiklos vykdymo pažymą ar darbo sutartį, jeigu bendrai gyvenantys asmenys arba globėjas ir su juo bendrai gyvenantys asmenys, kurie augina ir (ar) globoja vaiką, dirba pagal darbo sutartį ar darbo santykiams prilygintų teisiinių santykių pagrindu arba yra savarankiškai dirbantys asmenys, išskyrus darbingo amžiaus asmenis, kuriems nustatytas 0–25 procentų dalyvumo lygis“.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

- Pritarus Įstatymo projektu siūlomam teisiniam reguliavimui, išmoką papildomai gautų apie 80-100 asmenų ir tam kasmet iš valstybės biudžeto reikėtų papildomai skirti apie 440 tūkst. Eur, o jei priimtas įstatymas įsigaliotų 2026-06-01 – papildomai 2026 m. reikėtų apie 220 tūkst. Eur. Įstatymo projektu siūlomos nuostatos būtų įgyvendinamos neviršijant 2026-2028 m. suplanuotų valstybės biudžeto asignavimų, skirtų užtikrinti išmokų vaikams mokėjimą.

Projekte pasiūlyta Vyriausybės pozicija iš esmės laikytina pagrįsta ir tinkama.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas patikslintas pagal Finansų ministerijos, Teisingumo ministerijos ir Lietuvos savivaldybių asociacijos pateiktas pastabas (*suderinta darbo tvarka*). Švietimo, mokslo ir sporto ministerija Projektui pritarė be pastabų.

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2025-11-04 išvadoje Nr. NV-2471 pateiktas pastabas ir pasiūlymus (*suderinta darbo tvarka*).

PAŽYMĄ PARENGĖ

Daiva Buivydaitė-Garbštienė

Socialinės politikos grupė, vyresnioji patarėja